

Handläggare

Christina Höglom
telefon: 08 508 25 606
Maj-Stina Samuelsson
telefon: 08 508 25 623

Till

Socialnämnden

Granskning av den sociala barn- och ungdomsvården vid Älvsjö stadsdelsförvaltning

Förvaltningens förslag till beslut

(1 bilaga)

1. Socialnämnden godkänner socialtjänstinspektörernas rapport
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till Älvsjö stadsdelsnämnd

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Socialtjänstinspektörernas uppgift är att granska kvaliteten och rättssäkerheten i individ- och familjeomsorgens verksamheter ur ett brukarperspektiv. Sedan hösten 2012 pågår granskning av myndighetsutövningen vid den sociala barn- och ungdomsvården vid stadsdelsförvaltningarna. Denna rapport omfattar granskning av den sociala barn- och ungdomsvården vid Älvsjö stadsdelsförvaltning.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Bakgrund

Stockholms stads socialtjänstinspektörer har till uppgift att granska stadens verksamheter inom individ och familjeomsorgen med avseende på kvalitet och rättssäkerhet för den enskilde. Granskningarna ska vara ett komplement till annan kvalitetsuppföljning för att säkerställa en god och likvärdig kvalitet i verksamheterna. Lagstiftningen, kommunfullmäktiges mål, specifika nämndmål, stadens riktlinjer och stadens Vision 2030 är styrande för inspektörernas arbete.

Socialtjänstinspektörernas verksamhetsinriktning och mål är att ”stadens insatser inom individ och familjeomsorgen ska vara av god och jämn kvalitet, den enskilde ska få likvärdig bedömning oavsett var i staden ärendet behandlas”.

Kvalitetsparagrafen i socialtjänstlagen

3 kap 3 § socialtjänstlagen (SoL) *”Insatser inom socialtjänsten skall vara av god kvalitet. För utförandet av uppgifter inom socialtjänsten skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras”.*

Genomförande

Granskningen har genomförts med utgångspunkt från en framtagen granskningsmodell. För denna granskning har även två övergripande frågeställningar formulerats:

1. Hur beaktas barnets bästa?
2. Hur tillgodoses barnets rättigheter?

Granskningsarbetet inleddes med informationsmöten med ledning och personalgrupper. Information samlades in om stadsdelsförvaltningens organisation och verksamhet. Därefter genomfördes granskning av förhandsbedömningen av ett slumpmässigt urval av de anmälningar som inkom till stadsdelsförvaltningen under 2013 och som ledde till beslut att inte inleda barnavårdsutredning. Granskning genomfördes också av ett antal barnavårdsutredningar som avslutats under samma period. Deltagande i ärendediskussioner och andra verksamhetsmöten ingick också i granskningen. Socialsekreterare fick besvara enkäter och deltog i en fokusgrupp. Möte hölls med ledningen

om verksamhetens kvalitetsarbete. Det insamlade materialet har sammanställts, analyserats och återkopplats till verksamheten. Slutligen avlämnas rapport till socialnämnden och skickas för kännedom till stadsdelsnämnden.

Granskning av den sociala barn- och ungdomsvården vid Älvsjö stadsdelsförvaltning

Områdesfakta Älvsjö¹

Älvsjö har 26 345 invånare. Här bor 3 590 familjer med barn under 18 år. 24,5 procent av befolkningen har utländsk bakgrund. Andelen förvärvsarbetande i åldersgruppen 20-64 år är 82,3 procent och medelinkomsten för familjer med hemma-boende barn är 644 200 kr per år. 2,1 procent av befolkningen uppbär ekonomiskt bistånd. Arbetslösheten är 2,8 procent. Vårterminen 2012 var 88,7 procent av eleverna som gick ut årskurs 9 behöriga till gymnasiet. Ohälsotalet är 18,5 dagar per person i befolkningen.

Enheten Barn och familj

Den sociala barn- och ungdomsvården ingår i Avdelningen Barn, ungdom och vuxna. Målgruppen är barn och ungdomar 0-20 år och deras familjer. Enhetens uppdrag är att utreda barn och ungdomars behov av skydd, stöd och insatser.

Enheten Barn och familj leds av en enhetschef. Inom myndighetsdelen för barn och ungdom finns en tjänst som samordnare, sex tjänster som utredande socialsekreterare, två familjehemsekreterare, samt en administrativ assistent.

Under 2013 inkom 453 anmälningar om att barn misstänktes fara illa till enheten för barn och familj. 209 av anmälningarna (46,1 procent) ledde till att utredning inleddes. I Stockholm stad inkom totalt 15 224 anmälningar under 2013 av vilka 51,8 procent ledde till att utredning inleddes.²

De utredande socialsekreterarna ansvarar både för förhandsbedömningar av inkommande anmälningar gällande barn och unga samt sociala barnavårdsutredningar. Antalet ärenden uppgår till c:a 20 per handläggare, vilket inkluderar både utrednings-

¹ Statistisk årsbok för Stockholm 2013. Ytterligare källhänvisningar i bilagd granskningsrapport

² Sociala system

insats- och uppföljningsärenden. Därutöver tillkommer förhandsbedömningar av inkommande anmälningar.

Socialtjänstinspektörernas sammanfattande analys

Granskningen av enheten för barn- och familj vid Älvsjö stadsdelsförvaltning visar på vissa utvecklingsbehov vad gäller kvalitetsarbetet.

Förvaltningen har ett ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet enligt Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter SOSFS 2011:9. Ledningssystemet antogs av stadsdelsnämnden i december 2012. Ledningssystemet är ledningens verktyg för att leda, planera och kontrollera samt följa upp och utvärdera verksamheten.

Rutiner för samverkan med andra enheter och verksamhetsområden inom förvaltningen håller på att revideras. Med externa samarbetspartners såsom förskola/skola, polis och BUP finns upparbetad samverkan. En lokal BUS-policy är nyligen framtagen som omfattar Älvsjö, Hägersten- Liljeholmens och Skärholmens stadsdelsförvaltningar.

Enhetens verksamhet påverkas av att arbetsgruppen är liten och att nödvändiga arbetsuppgifter och funktioner måste fördelas på ett begränsat antal chefer och medarbetare.

Enheten har ingen särskild mottagningsfunktion utan de utredande socialsekreterarna ansvarar även för att ta emot ansökningar och anmälningar som rör barn och unga. Jourverksamheten är begränsad till viss del av dagen. Det kan finnas en risk att detta påverkar klienters, samarbetspartners och allmänhetens möjlighet att komma i kontakt med socialtjänsten.

I socialtjänstlagen finns bestämmelser om att en förhandsbedömning i normalfallet ska göras inom 14 dagar. 35 (70 %) av de 50 granskade förhandsbedömningarna hade en längre handläggningstid än 14 dagar. Detta är inte förenligt med kravet om rätts-säkerhet. Handläggningen av förhandsbedömningar behöver ses över och utvecklas vad gäller tidsomfattning och handläggningsprocessen samt dokumentationen av omedelbar skyddsbedömning och kommunikering.

Utredningstiderna om fyra månader hölls i stort sett i samtliga granskade utredningar. Arbetet med utredningsplaner och analy-

ser behöver utvecklas liksom kommunikeringen av utredningen till barn och vårdnadshavare.

Barnets och föräldrarnas inställning till utredning, planerade insatser och förslag till beslut bör förtydligas i dokumentationen. Detsamma gäller dokumentationen av att socialtjänsten ger relevant information.

I ärendediskussioner var barnperspektivet beaktat och barnets situation framträdde tydligt i flertalet utredningar. I enkätsvar framkom att socialsekreterarna har kunskap om vad som menas med barnets bästa och barnets rättigheter.

Sammanfattningsvis visar granskningen att den sociala barn- och ungdomsvården vid Älvsjö stadsdelsförvaltning framförallt behöver prioritera arbetet med att följa de tidsgränser för förhandsbedömning som lagstiftningen kräver. Likaså behöver vissa dokumentations- och handläggningsrutiner utvecklas.

Bilaga

1. Granskning av sociala barn- och ungdomsvården vid Älvsjö stadsdelsförvaltning.